

Enheten för säker hantering av farliga ämnen
David Gårsjö
010-240 5274
david.garsjo@msb.se

Konsekvensutredning för MSB:s föreskrifter om brandfarliga gaser

A. Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

MSB har flertalet föreskrifter om brandfarliga gaser. Föreskrifterna ställer bland annat krav på hur anläggningar med brandfarlig gas ska utformas samt på förvaring och placering av behållare med brandfarlig gas. Syftet är att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga gaser.

Flera av föreskrifterna behöver uppdateras. Orsakerna är förändringar i annan lagstiftning, förändringar i samhället som gjort vissa krav obsoleta eller bristfälliga, dubbelreglering och diverse felaktiga hänvisningar och brister i paragrafer och allmänna råd. Föreskrifterna uppfyller heller inte MSB:s nuvarande regelpolicy.

De föreskrifter som omfattas är:

- Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1998:7) om brandfarlig gas i lös behållare med ändringar i SÄIFS 2000:3
- Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 2000:4) om cisterner, gasklockor, bergtrum och rörledningar för brandfarlig gas
- Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1990:2) om hantering av brandfarliga gaser och vätskor i anslutning till vissa transportmedel med ändringar i SÄIFS 1995:4
- Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1996:2) om hantering av brandfarliga gaser och vätskor på försäljningsställen

De två sistnämnda omfattar även hantering av brandfarliga vätskor. Uppdatering av regleringen gällande denna hantering ligger i ett annat projekt.

I och med att de nya föreskrifterna om brandfarlig gas börjar gälla kommer de fyra ovanstående föreskrifterna att upphävas.

Föreskrifterna genomför inte några EU-direktiv eller andra internationella konventioner. Däremot finns kopplingar till EU-direktiv som reglerar tryckkärl och aerosoler, liksom till regler om transport av farligt gods (ADR).

Föreskrifterna kommer att omfatta hantering av brandfarliga gaser och brandfarliga och extremt brandfarliga aerosoler (så som de definieras i MSBFS 2014:1 om aerosolbehållare).

MSB:s föreskrifter om brandfarlig gas kompletterar i många fall Arbetsmiljöverkets regler med krav gällande just varornas brandfarliga egenskaper. Det är därför viktigt att poängtera att flertalet av Arbetsmiljöverkets föreskrifter också behöver följas för att uppnå en säker hantering. Detta gäller särskilt:

AFS 1992:9 om smältsvetsning och termisk skärning
AFS 1997:7 om gaser
AFS 2006:4 om användning av arbetsutrustning
AFS 2008:13 om skyltar och signaler
AFS 2009:2 om arbetsplatsens utformning
AFS 2011:19 om kemiska arbetsmiljörisker
AFS 2016:1 om tryckbärande anordningar
AFS 2017:3 om användning och kontroll av trycksatta anordningar

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

De enda alternativen som identifierats är att låta de befintliga föreskrifterna fortsätta gälla eller att upphäva dem utan att ersätta dem med nya föreskrifter. MSB ser inte något av dessa alternativ som en möjlig lösning.

Alternativet att inte skriva några nya föreskrifter, och i stället låta de befintliga fortsätta gälla, har inte varit ett möjligt alternativ med hänvisning till de orsaker till regleringen som angivits ovan.

Att inte reglera detta område alls, dvs. upphäva de befintliga utan att ersätta dem, har också uteslutits. Att minska riskerna vid hantering av brandfarliga gaser är ett av huvudsyftena med lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). För att uppnå detta syfte och för att bidra till en likvärdig säkerhet över landet behövs tydliga regler kring hantering av brandfarlig gas.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Gruppen som berörs av föreskrifterna är bred. Brandfarlig gas hanteras på många företag, t.ex. inom process- och tillverkningsindustri, av hantverkare, på verkstäder, restauranger, skolor och laboratorier. Där används gasen framför allt för förbränning. Även försäljningsställen tillhandahåller brandfarlig gas i form av aerosolbehållare (hårsprej, sprejfärg) och gasolflaskor av olika storlekar (för t.ex. grillar, husvagnar och campingutrustning).

Metangas, i form av naturgas eller uppgraderad biogas, används bland annat för att tanka fordon. Sådana tankstationer omfattas endast delvis av dessa föreskrifter, eftersom det finns särskilda föreskrifter för just tankstationer för metangasdrivna fordon (SÄIFS 1998:5).

Tillstånds- och tillsynsmyndigheter enligt LBE får också ett nytt regelverk att sätta sig in i för sin granskning av ärenden där hantering av brandfarlig gas förekommer.

Privatpersoner hanterar brandfarlig gas i form av främst gasolflaskor, aerosolbehållare (sprejburkar) och i viss mån acetylenflaskor (svetsgas).

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

MSB har bemyndiganden att föreskriva om hantering av brandfarliga varor genom 25 § förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor (FBE). Enligt 25 § 1 stycket punkten 7 FBE får MSB meddela föreskrifter om de frågor som avses i 36 § 5-13 LBE. I 36 § 1 stycket punkten 5 LBE framgår att föreskrifter får meddelas om åtgärder och försiktighetsmått som anges i 6 § och i 36 § 1 stycket punkten 9 LBE framgår att föreskrifter får meddelas om byggnad, annan anläggning och anordning som anges i 10 § samt att sådan byggnad, anläggning och anordning inte får användas, saluhållas eller säljas om den inte efter kontroll genom teknisk provning, besiktning eller annan undersökning har befunnits vara betryggande från skyddssynpunkt.

Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Många paragrafer i föreskrifterna har motsvarigheter i de föreskrifter som upphävs. De innebär då inte några kostnadsrämsiga eller andra konsekvenser jämfört mot vad som gällt innan.

Inte i något fall har några sociala eller miljömässiga konsekvenser kunnat identifieras.

Några möjliga alternativ till regleringen har inte kunnat identifieras.

Nya och ändrade krav

I detta avsnitt redovisas krav som tidigare inte funnits alls eller som haft en annan innebörd i de föreskrifter som upphävs, hur de motiveras, samt där det är relevant även kostnader som de innebär för de som berörs.

2 kap. 5 § - Nätbolagens ansvar

Bakgrunden till detta är olycksstatistik från Kanada, där antalet olyckor med gas i framför allt bostäder minskade kraftigt när nätbolagens ansvar ändrades från att gälla fram till fastighetsgränsen till att gälla ända fram till förbrukningsenheten.

Tidigare fanns detta i Sverige som ett villkor kopplat till undantag från tillståndsplikt. Enligt SÄIFS 1995:3 behövdes inget tillstånd för den som distribuerade gasen till flera abonnenter, bland annat med villkoret att nätbolaget tog på sig ett ansvar ända fram till lågan, dvs. förbrukningsenheten. När de nya tillståndsföreskrifterna (MSBFS 2013:3) började gälla fanns endast ett generellt undantag för denna typ av system, utan särskilda villkor. Det ansågs inte förenligt med lagen att lägga några villkor på ett undantag från tillståndsplikt. Tanken var redan då att ett ”ansvar fram till lågan” skulle införas som ett hanteringskrav, därav denna paragraf.

I praktiken innebär detta inga betydande förändringar för nätbolagen eller deras kunder. På grund av tidigare gällande föreskrifter så har det fungerat på detta sätt under lång tid, genom att nätbolagen följer Energigas Sveriges Energigasnormer, EGN. Detta kommer även fortsättningsvis att fungera på samma sätt genom ett allmänt råd till paragrafen som hänvisar till EGN 2017.

3 kap. 5 § - Lösa behållare i förråd m.m. för flera hushåll

Syftet är att den som förvarar brandfarlig gas inte har någon kontroll över vad som förvaras i angränsande utrymmen, vilket innebär en risk för en hantering som bryter mot 11 § LBE om förvaring av brandfarliga varor tillsammans med andra varor.

Tidigare var detta ett totalförbud mot brandfarlig gas i källares förrådsutrymme och vind, samt förbud mot hantering av gasflaskor i garage i flerbostadshus och garage för flera hushåll (vilket då inte omfattade engångsbehållare eller aerosolbehållare, eftersom de inte definierades som gasflaskor). Detta har tolkats som att det ska gälla även förrådsutrymmen för flera hushåll som inte ligger på källarplan. Båthus likställdes också med garage.

Nu har förbudet begränsats till behållare större än 5 liter. Sådana behållare har oftast handmanövrerad vridventil vilket innebär en förhöjd risk för läckage om den inte är ordentligt stängd.

Nytt är också att kravet inte gäller med brandteknisk avskiljning EI 30. Detta innebär alltså en lättnad. Det ska dock inte tolkas som att det gäller obegränsade mängder. För större mängder kan högre brandteknisk avskiljning behövas än EI 30, men det blir troligtvis sällan relevant eftersom privatpersoner oftast endast hanterar mindre mängder, under tillståndsplikt.

Sammanfattningsvis är kravet annorlunda ställt än tidigare, och med några skillnader, men får små konsekvenser i praktiken. Det kan få konsekvenser för var lösa behållare med brandfarlig gas placeras, eftersom det nya kravet öppnar upp för fler möjligheter.

3 kap. 7 § - Lösa behållare för saluföring

Detta krav fanns tidigare i SÄIFS 1996:2, men behållarvolymen fanns angiven i det allmänna rådet. Så har dock regeln tolkats, vilket i praktiken inte innebär några konsekvenser för befintliga försäljningsställen. För nya verksamheter kan detta

innebära att en särskild förvaringsplats behövs för gasflaskor. Det är vanligt att man har en låst container för detta ändamål. Kostnaden för en 8-fots container med lås uppskattas till ca 15 000 kr.

4 kap. 6 § - Jordtagsanslutning vid lossningsplats

MSBFS 2016:8 (ADR-S) ställer krav på att tankfordon för bland annat brandfarlig gas ska anslutas till jord innan lastning eller lossning. För att säkerställa att detta utförs inför MSB här ett krav på att en sådan anslutning ska finnas. Eftersom detta är en funktion som redan ska finnas på plats (annars kan lastning/lossning inte utföras enligt gällande krav) så antas inte detta medföra några merkostnader för befintliga anläggningar. För nya verksamheter bedöms denna åtgärd kosta ca 1000 kr.

5 kap. 2 § - Oåtkomliga rörsammanfogningar

Något sådant krav har inte funnits tidigare, men däremot krav på att utläckande gas kan kunna spåras. Kravet är relevant eftersom risken för läckage är större vid sådana rörsammanfogningar, läckage som förutom att skapa risker kan bli svårare att spåra. Det följer praxis enligt branschanvisningar att inte gjuta eller bygga in rörsammanfogningar enligt ovan, vilket innebär att kravet inte borde medföra några konsekvenser för befintliga verksamheter. Inte heller för nya anläggningar förväntas detta ge några konsekvenser av betydelse. Ledningsdragningen utförs så att endast helsvetsade rörledningar ligger i väggar och liknande, och skarvar som inte får vara ingjutna eller inbyggda förläggs utanför. Detta innebär att ledningsdragningen behöver planeras för att uppfylla kravet, men den extra tidsåtgång som kravet innebär bedöms som försumbar.

5 kap. 3 § - Skyddsror inuti vägg, tak och golv

Detta ersätter tidigare krav på utläckande gas ska kunna spåras. Här anges i stället hur detta ska uppnås, vilket stämmer överens med hur det tidigare kravet har följts i praktiken. Därmed förväntas inte kravet medföra några konsekvenser för befintliga rörledningsinstallationer som följer det tidigare kravet. För nya rörledningar som dras inuti vägg, tak eller golv bedöms skyddsroret innebära en extra kostnad på ca 100 kr per meter.

5 kap. 4 § - Stadigt fästa rörledningar

Något motsvarande krav har tidigare inte funnits, men det kan kopplas till tidigare allmänna krav om att konstruktion och utförande ska medföra ett betryggande skydd mot brand och explosion. Branschanvisningar anger redan sedan tidigare hur fästansordningar används för att en rörledningsinstallation ska vara stadigt fäst. Kravet förväntas därmed inte medföra några konsekvenser för befintliga rörledningsinstallationer. För nya rörledningar bedöms rörstöd i den mån det behövs kosta mellan 300 och 1000 kr per meter rörledning, beroende på om det finns någon vägg eller liknande att enkelt fästa dem i.

5 kap. 5 § - Anslutningar med risk för förväxling

Kravet träffar främst kemiindustri, material- och tillverkningsindustri och utbildningsinstitutioner. Här uppskattas att hälften av dessa påverkas av kravet,

vilket innebär totalt 6768 verksamheter. Att genomföra en åtgärd för att uppfylla kravet antas vara ett enkelt och billigt ingrepp, och sätts här till 1000 kr. Totalt blir kostnaden då 6 768 000 kr för de befintliga verksamheterna, men de allra flesta av dessa har förmodligen redan en sådan åtgärd även om det inte funnits något direkt krav. Ett motsvarande krav finns även i AFS 1992:9 om smältsvetsning och termisk skärning, vilket innebär att verksamheter som omfattas av de föreskrifterna redan ska ha denna åtgärd.

5 kap. 7 § - Skydd mot pågrävning

Skydd mot grävning och förväntade grävaktiviteter fanns redan sedan tidigare, men här har detaljeringsgraden ökat för att ge en tydligare reglering. Åtgärderna har valts efter krav för naturgasledningar i MSBFS 2009:7 om ledningssystem för naturgas. Skillnaden är att det i MSBFS 2009:7 anges exakta meterantal, vilket är rimligt eftersom de föreskrifterna endast träffar en viss typ av ledningar med ett väl definierat innehåll. Åtgärderna stämmer också överens med praxis enligt branschanvisningar (EGN 2017), i syfte att det ska få så lite påverkan som möjligt på befintliga rörledningar. Detta innebär att inga åtgärder förväntas på befintliga rörledningar i mark som effekt av denna nya reglering. Konsekvenserna för nya rörledningar är svåra att bedöma. Om kravet inte behövdes skulle ledningar kunna dras närmare byggnader, ha mindre täckningsdjup och inte behöva märkas ut. Detta skulle innebära sänkta kostnader, men det är svårt att uppskatta några summor.

5 kap. 8 § - Skydd mot trafikklaster

Krav om skydd mot trafikklaster har tidigare endast funnits för cisterner. Dock har krav funnits att rörledningar ska vara placerade och anordnade så att de har gott skydd mot yttre åverkan. Det nya kravet ger en tydligare reglering. Det har också anpassats efter praxis enligt branschanvisningar, i syfte att få så lite påverkan som möjligt på befintliga rörledningar. Därmed antas inte kravet få några konsekvenser för befintliga rörledningar. Kravet kan få konsekvenser för nya rörledningar i mark i den mån man behöver dra dem längre sträckor för att undvika trafikklaster eller skydda dem mekaniskt eller genom täckningsdjup. Det är dock svårt att uppskatta kostnader för detta.

5 kap. 9 § - Fyllningsmaterial för rörledning i mark

Här har det funnits ett allmänt krav om att (bland annat) rörledningar ska vara placerade på ett från skyddssynpunkt lämpligt sätt. Det mer detaljerade kravet har dock sedan tidigare funnits för cisterner, och det är rimligt att motsvarande krav även ställs på gasledningar i mark. Risken för skada är minst lika relevant för en rörledning som för en cistern. I branschanvisningar finns redan idag riktlinjer för val av fyllningsmaterial för rörledningar i mark.

Trots detta har MSB genom en övergångsbestämmelse valt att detta krav inte ska gälla befintliga anläggningar. Detta för att undvika onödiga grävarbeten som i sig utgör en risk för att skada rörledningen. För nya rörledningar innebär detta att en ledningsgrav inte får fyllas igen med vad som helst, såvida inte rörledningen i sig är utförd så att den är skyddad mot skador. Det kan innebära att fyllningsmaterial

behöver köpas in och fraktas till platsen. Kostnaden för detta uppskattas till ca 200 kr per meter rörledning.

5 kap. 10 § - Spårbara ledningar i mark

Detta krav har inte funnits tidigare. Däremot finns krav på dokumentation av ledningssystem för naturgas i MSBFS 2009:7. Det är lika relevant även för andra rörledningar. Det följer också praxis enligt branschstandard för de flesta rörledningar. Sannolikt finns dock en hel del äldre anläggningar där rörledningarna inte finns dokumenterade. Det kan i vissa fall bli svårigheter att mäta in dem med mindre än att de måste grävas upp. Eftersom grävarbeten utgör en risk för att skada rörledningar i mark finns en övergångsbestämmelse som gör att kravet inte gäller befintliga anläggningar.

Inmätning av nya rörledningar i mark innebär en administrativ kostnad som skiljer sig beroende på hur långt rörledningen dras. Inom en anläggning kan detta röra sig om något tiotal upp till några hundra meter, medan rörledningar som går mellan anläggningar kan vara flera kilometer. Att ta fram denna dokumentation inom en anläggning bedöms kunna ta från en timme upp till en arbetsdag, beroende på hur komplex rördragningen är. Med en uppskattad arbetskostnad på 1000 kr per timme innebär detta en total kostnad på mellan 1000 och 8000 kr. För ledningar mellan anläggningar bedöms kostnaden bli ca 1000 kr per mil.

5 kap. 11 § - Risk för gasläckage från ledning i mark in i byggnad

Detta är ett nytt krav, men risken togs tidigare upp i de allmänna råden. Kravet överensstämmer med praxis enligt branschavisningar. Även här har MSB valt att föra in en övergångsbestämmelse som innebär att kravet inte gäller befintliga anläggningar. Anledningen är att ett företag uppskattas behöva lägga ca 250 000 000 kr på åtgärder (uppgift från Gasnätet Stockholm AB). Ett annat företag anger en kostnad på mellan 50 000 000 och 150 000 000 kr (Göteborgs Energi AB). För nya anläggningar bedöms kostnaden för en sådan åtgärd vara ca 3000 kr.

5 kap. 13 § - Rörledningar som tas ur bruk

Detta krav har tidigare endast gällt cisterner. Det är dock lika relevant för rörledningar, eftersom de annars kan orsaka olyckor långt efter att de slutat användas. Kostnaden för en sådan åtgärd uppskattas till ca 2400 kr (2000 kr för att tömma rörledningarna, 400 kr för en timmes arbete för en hantverkare att ta bort eller åtgärda anslutningar), men kan bli högre vid längre ledningsdragning.

6 kap. 2 § - Förbud mot slangledningar i mark eller inbyggda

Kravet har tidigare varit att slangledningen ska vara inspekterbar, vilket i praktiken inneburit ett förbud mot att bygga in slangledningar eller förlägga dem i mark. Det nya kravet likställs med tidigare krav, med fördelen att det är mer tydligt, och konsekvensutreds därför inte vidare.

6 kap. 4 § - Stålarmerade slangar

Tidigare var kravet att det skulle finnas skydd mot gasutströmning vid slangbrott, vilket enligt allmänna råden kunde uppfyllas antingen med stålarmerad slang eller med slangbrottsventil. En slangbrottsventil gör bara nytta vid större läckage, vid mindre läckage utlöser den inte. Eftersom risken för ett mindre läckage är störst krävs i stället stålarmerad slang som motverkar både risk för både större och mindre läckage genom att slangens tål större påfrestningar.

Kravet innebär att vissa verksamheter måste byta från slangbrottsventil till stålarmerad slang. Uppskattningsvis kostar ett sådant byte 1500 kr. Med utgångspunkt från tabell 1 antas detta påverka vissa verksamheter inom kategorierna kemiindustri, material- och tillverkningsindustri samt bygg- och anläggning. Om totalt 10 % av dessa verksamheter antas påverkas resulterar detta i totalt 2179 verksamheter. Totalt innebär detta en kostnad på 3 268 500 kr.

Det tidigare kravet gällde bara behållare större än 5 liter. Riskerna är dock desamma oavsett behållarens storlek, men mindre behållare används sällan på detta sätt. Därmed förväntas denna förändring inte få någon effekt i praktiken.

7 kap. 2 § - Backventil för svetsaggregat

Kravet finns sedan tidigare i Arbetsmiljöverkets föreskrifter AFS 1992:9 om smältsvetsning och termisk skärning, vilket innebär att det bara gäller på arbetsplatser. Det är dock lika relevant vid privat hantering, och därför har kravet införts här.

Ett par backventiler kostar ca 300 kr. Enligt SCB fanns ca 4 330 000 hushåll i Sverige 2015. Om ett hushåll på 10 000 antas ha svetsutrustning (vilket får anses vara ett konservativt antagande) blir den totala kostnaden 129 900 kr.

7 kap. 3 § - Rörledningar för acetylen

Detta är ett nytt krav som baseras på branschavisningar, som ger exempel på lämpliga innerdiametrar beroende på gasens tryck. Eftersom sönderfall av acetylen innebär mycket stora risker så har detta krav ansetts motiverat. Det bedöms inte innebära några merkostnader i praktiken, då rörledningsinstallationer för acetylen antas följa de branschavisningar som finns.

7 kap. 4 § - Acetylen i bostäder

Tidigare har detta krav gällt alla lösa behållare med brandfarlig gas som inte är gasolflaskor, aerosolbehållare eller engångsbehållare, med en begränsning på max två behållare. Nu har kravet blivit mer detaljerat och mer tydligt genom att det pekar ut just acetylen. Några andra gasbehållare utöver ovan nämnda bedöms inte förekomma i bostäder. Acetylen är en gas med särskilda risker (sönderfall) vilket har varit motivet till kravet.

Eftersom det inte längre finns någon begränsning på antal behållare så kan detta ses som en lättnad. Men acetylen innebär tillståndsplikt redan vid volymer över 10 liter, vilket i praktiken troligtvis blir begränsande. För den som ändå vill förvara

större mängder tillkommer krav på utredning om risker samt en kontroll av hanteringen genom tillstånd till hantering av brandfarlig vara.

Upphävda krav

I detta avsnitt redovisas de krav som upphävs utan att ersättas i de nya föreskrifterna. Längre ner tas ett antal specifika paragrafer upp som behöver en särskild förklaring, och som i vissa fall kan orsaka kostnadsmässiga konsekvenser för företag.

Produktkrav

De nya föreskrifterna ställer bara krav på den som hanterar, vilket i vissa fall innebär att den som hanterar måste välja en produkt med vissa egenskaper utan att föreskrifterna ställer krav på produkten. Tidigare föreskrifter omfattar inte bara hantering, utan ställer även vissa produktkrav, dvs. krav som riktar sig direkt mot anordningen och därmed mot den som tillverkar eller saluför den. MSB har valt att låta dessa föreskrifter endast beröra hantering eftersom produktkrav i stor utsträckning ställs i annan lagstiftning. Vissa paragrafer som ställt produktkrav upphävs alltså utan att ersättas, t.ex. de som ställer direkta konstruktions- eller märkningskrav på cisterner, lösa behållare, aerosolbehållare, slangledningar och bakslagsskydd.

MSB:s möjlighet att utöva marknadskontroll på en viss produkt beror på om MSB har föreskrifter som ställer produktkrav på produkten i fråga. Det innebär att MSB inte längre har möjlighet att utöva marknadskontroll på vissa produkter (såvida de inte omfattas av andra av MSB:s föreskrifter). Exempel på produkter som berörs av detta är cigarettändare och påfyllningsbehållare för cigarettändare. Troligtvis innebär detta att ett större ansvar kring marknadskontroll på sådana produkter faller över på Konsumentverket.

Obehörigt förfarande

Vissa paragrafer som upphävs handlar om skydd mot obehörig åtkomst. Aktsamhetskravet (6 § LBE) innebär bl.a. ett krav på att den som hanterar brandfarliga varor ska vidta de åtgärder och försiktighetsmått som behövs för att förebygga obehörigt förfarande med varorna. MSB ser ingen anledning att ställa krav i föreskrifterna gällande obehörigt förfarande, eftersom kravet redan finns i LBE.

Aktsamhetskravet m.m.

Krav som i praktiken inte tillför något utöver aktsamhetskravet (6 §) och byggnads-, anläggnings- och anordningskravet (10 §) i LBE har inte ersatts i de nya föreskrifterna. Detta handlar om krav som inte ger några detaljer i kravställningen. Här förekommer formuleringar som *från skyddssynpunkt lämpligt, tillräckliga kunskaper, farlig uppvärmning, betryggande säkerhet* och *betryggande skydd mot brand och explosion*. Detta gäller också krav om närhet till öppen eld och säker idrifttagning.

Samförvaring

I de föreskrifter som upphävs finns förbud mot samförvaring med brännbart/antändbart material, andra gasflaskor eller andra brandfarliga varor. I förvarings- och förpackningskravet (11 §) i LBE finns förbud mot samförvaring med andra brandfarliga varor eller andra varor om det innebär en ökad risk. MSB har inte sett något motiv till att ha mer detaljerade krav kring detta i föreskrifterna. De paragrafer som berör detta som upphävs i de gamla föreskrifterna ersätts därför inte.

Arbetsmiljöverkets föreskrifter

I Arbetsmiljöverkets föreskrifter finns i flera fall krav som direkt motsvarar krav i paragrafer som upphävs, och där MSB inte sett något motiv till att ställa krav utöver Arbetsmiljöverkets. Dessa krav handlar om skyltar, märkning av rörledningar, instruktioner, utrymning, släckutrustning samt delvis fyllning av lösa behållare och lastning/lossning vid cistern.

Avstånd

I föreskrifterna som upphävs finns krav på avstånd, dock utan att ange några meterantal. Avstånd i meter finns där angivna i de allmänna råden. Kraven tillför egentligen inget utöver anläggnings- och anordningskravet (10 §) i LBE som inte lika gärna kan anges i en handbok eller annan vägledning. Därför finns inget krav gällande avstånd i de nya föreskrifterna. I handboken kompletteras detta också med exempel på godtagbara avstånd, så som de tidigare allmänna råden gjorde.

Hantering i olika byggnader

De nya föreskrifterna ställer inte lika detaljerade krav på hantering av lösa behållare och cisterner i olika byggnader och lokaler samt vid fyllning av lösa behållare, t.ex. hantering i A-, B- och C-byggnad, bostäder och publika lokaler. Detta innebär inte en avreglering, eftersom övergripande krav fortfarande ställs genom byggnads-, anläggnings- och anordningskravet (10 §) i LBE. MSB:s vägledning tar i stället upp exempel på hur detta krav kan uppfyllas, som till viss del liknar tidigare gällande krav, men detta öppnar samtidigt upp för alternativa lösningar. Viss vägledning kommer att behöva uppdateras på grund av detta.

Här fanns i några fall också en begränsning att inte hantera mer än vad man har behov av. Att begränsa efter behovet har ingen koppling till hanteringsfaktiska risker. Det är också olämpligt eftersom det kan slå olika beroende på hur hanteringen ser ut. Det skulle kunna resultera i två identiska hanteringsplatser, där den ena bara får ha en liten mängd, fast den i alla avseenden uppfyller lagstiftningens krav med avseende på skydd mot brand och explosion.

Gasklockor och bergrum

MSB ser inga behov av att detaljreglera gasklockor. Utformning av gasklocka avgörs genom utredning om risker, eftersom de sedan 2013 alltid är tillståndspliktiga (innan dess var de ofta undantagna tillstånd). Här finns också Energigas Sveriges Biogasanvisningar (BGA 2012) som omhändertar detta.

Bergrum utgör en typ av hantering som inte är vanligt förekommande. MSB har därför valt att inte skriva detaljregler kring dessa. För hantering av denna omfattning tas detaljer kring utformningen lämpligast fram genom utredning om risker enligt 7 § LBE (bergrum är alltid tillståndspliktiga på grund av volymen).

Motorgas

I SÄIFS 2000:4 finns några paragrafer som reglerar tankning av fordon med motorgas (dvs. gasol). MSB har valt att inte reglera tankning av fordon i de nya föreskrifterna. MSB ser ett behov av att uppdatera SÄIFS 1998:5 om tankstationer för metangasdrivna fordon, så att den även omfattar andra gasformiga bränslen som t.ex. motorgas. Någon tidplan för detta finns dock inte i dagsläget.

Explosionsfarlig miljö, ATEX

MSB har valt att inte återinföra vissa krav som upphävs med motiveringen att de täcks upp av ATEX-reglerna, dvs. SRVFS 2004:7 om explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor. Detta handlar om krav gällande klassningsplan, potentialutjämning och jordning, ledning med öppen ände och till viss del även öppen eld och gnistor.

SÄIFS 1998:7, 3.4.2 – Flamspärr för acetylen

Kravet på flamspärr i gemensam ledning till flaskpaket med acetylen återfinns även i standarden SS-EN ISO 14114. MSB:s bedömning är dock att det inte finns något motiv till att ha kvar detta som ett föreskriftskrav. Ett bakslagsskydd anses ge en tillräcklig säkerhet. Kostnaden för en flamspärr är ca 1000 kr för en mindre anläggning och ca 4000 för en större (beroende på vilken typ av flamspärr som krävs).

SÄIFS 1998:7, 3.4.2 – Acetylenflaska utan bakslagsskydd.

Här finns ett undantag att acetylenflaska för högst 5 liter som brukas utan tillförsel av komprimerad luft eller syre inte behöver bakslagsskydd. Något motsvarande undantag finns inte kvar i de nya föreskrifterna. Risker för bakslag finns även utan tillförsel av syre eller luft. Det är därför motiverat att alltid kräva bakslagsskydd vid svetsning eller skärning med acetylen. Dessutom används bakslagsskydd även för denna användning, trots undantaget. Exempel på verksamheter där denna typ av hantering förekommer är guldsmeder och vissa hantverkare. Ett bakslagsskydd kostar ungefär 1400 kr.

SÄIFS 1998:7, 4.1.3 - Tätpropp

De tidigare föreskrifterna ställer krav på tätpropp och skyddskåpa på vissa lösa behållare. Krav finns inte längre om tätpropp. I stället bygger kravet på MSBFS 2016:8 (ADR-S) och innebär att ventilen ska vara skyddad, vilket kan uppfyllas på olika sätt. MSB:s bedömning är att tätproppen inte har någon betydande säkerhetsfunktion, utan valet är i stället att följa samma krav som regelverket om transport av farligt gods. Om vridventilen är skyddad är risken liten att den av misstag påverkas så att gasen flödar ut. Tätproppen utgör en mycket liten kostnad, uppskattningsvis någon krona, men används av andra anledningar som inte har med skyddet mot brand och explosion att göra. Den skyddar gängorna mot skador

och förhindrar att skräp kommer in i ventilen. Att kravet inte finns kvar kan innebära att företag väljer andra lösningar än just en tätpropp för detta ändamål.

SÄIFS 1998:7, 4.1.3 – Väderskydd för stängventil och reducerventil

Väderskyddet handlar snarare om driftproblem än skydd mot brand och explosion. Fukt kan komma in i rörledningssystemet, snö kan behöva borstas bort för att komma åt anordningarna. Troligtvis har man alltså väderskydd av andra anledningar. Risker för att detta skulle orsaka läckage bedöms som mycket liten. De nya föreskrifterna har därför inget motsvarande krav. Kostnaden för ett väderskydd kan variera beroende på hur stort man väljer att göra det, men bedöms ligga runt 1000 kr.

SÄIFS 1998:7, 4.3.3 – Förvaring på vind

Motivet till förbud mot att förvara på vindar har varit att flaskor kan stå under lång tid och läcka utan att någon upptäcker det. Det kan de dock även göra i andra delar av en byggnad. I de nya föreskrifterna finns krav på ventilation för att vädra bort sådana små läckage, vilket innebär att det är ventilationen på vinden som avgör om man får förvara gasflaskor där.

SÄIFS 1998:7, 4.3.3 – Förvaring i bostäder

Här finns en begränsning i storlek på gasflaskor i bostäder, 5 liter för flerbostadshus, 30 liter för övriga (t.ex. villor och radhus), samt en begränsning för antal behållare i ett utrymme avskilt i EI 30 från bostaden. Endast begränsningen för flerbostadshus finns kvar. I övrigt finns krav på tillstånd vid 60 liter, vilket dels blir begränsande (därför att man gärna slipper tillståndet), dels innebär tillståndsplikten en kontroll av hanteringen och ett krav på utredning om risker. Större behållare än 30 liter förekommer knappt i bostadsmiljö, då sådana sällan finns tillgängliga för privatpersoner. De får heller inte transporteras i personbilar. MSB:s bedömning är därför att detta inte får några konsekvenser för hanteringen i bostäder.

SÄIFS 1998:7, 6.1 – Ballonger med vätgas

Kravet innebär att bara vissa ballonger får fyllas med vätgas. Numera används inte vätgas för detta, och kravet behövs därför inte i de nya föreskrifterna.

SÄIFS 2000:4, 3.1.2 – Förbud mot acetylen i cistern

I stället för ett förbud i föreskrifter för hantering av denna omfattning (dvs. acetylen i större behållare än gasflaskor) tas detaljer kring utformningen lämpligast fram genom utredning om risker enligt 7 § LBE. Det finns endast enstaka anläggningar i Sverige som förvarar acetylen i större lagerbehållare (då används gasklockor).

SÄIFS 2000:4, 4.1.4 – Inspektionsmöjlighet för cistern

MSB ser inget motiv till att föreskriva att en cistern ska utformas så att den kan kontrolleras. Om den inte kan det så kommer detta förr eller senare orsaka problem när den väl ska kontrolleras, vilket sker enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Detta kan man i stället informera om i en handbok.

SÄIFS 2000:4, 4.5.1 – Slangledningars längd

Kravet om att slangledningar inte ska vara längre än nödvändigt upphävs utan att ersättas eftersom det anses för godtyckligt. I stället finns ett nytt krav om att slangar bara får användas där rörligheten behövs. I de flesta fall får detta motsvarande effekt. MSB bedömer att denna skillnad inte får några betydande konsekvenser i praktiken.

SÄIFS 1990:2

I dessa föreskrifter ställs krav på var fordon som är eller har varit lastade med brandfarlig gas (eller vätska) får föras in inomhus. I de nya föreskrifterna har MSB valt att helt undanta fasta installationer i fordon. Om risk finns för explosiv gasblandning runt fordonet gäller kraven i SRVFS 2004:7 om explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor. I övrigt ställs krav gällande fordon lastade med brandfarlig gas i MSBFS 2016:8 om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S).

Här ställs också detaljerade krav om övervakning vid lastning och lossning av brandfarliga gaser och vätskor i anslutning till fartyg. Krav på övervakning vid lastning och lossning finns i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (2 kap. 5 § AFS 2017:3). MSB ser inget behov av att föreskriva mer detaljerat hur detta ska gå till.

MSB ser av ovanstående anledningar inga konsekvenser av att dessa krav upphävs.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

De nya föreskrifterna består endast av nationella regler. De förslagna reglerna bedöms inte gå utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

Följande EU-direktiv påverkar hanteringen av brandfarliga gaser:

- Gasapparatdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/142/EG av den 30 november 2009 om anordningar för förbränning av gasformiga bränslen)
- Tryckkärlsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/68/EU av den 15 maj 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av tryckbärande anordningar)
- Maskindirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG av den 17 maj 2006 om maskiner)
- ATEX-direktiven (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/34/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar, Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/92/EG av den 16 december 1999 om minimikrav för förbättring av

säkerhet och hälsa för arbetstagare som kan utsättas för fara orsakad av explosiv atmosfär)

- Aerosoldirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 75/324/EEG av den 20 maj 1975 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare)

Föreskrifterna innehåller inga krav som står i konflikt med något av dessa direktiv.

Föreskrifterna bedöms dock, efter samråd med Kommerskollegium, innehålla krav som är anmälningspliktiga enligt bestämmelser om tekniska regler^a. Anmälan om tekniska regler har gjorts.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna planeras träda i kraft den 1 januari 2018. Samtidigt upphävs bland annat följande föreskrifter:

- Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1990:2) om hantering av brandfarliga gaser och vätskor i anslutning till vissa transportmedel med ändringar i SÄIFS 1995:4
- Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1996:2) om hantering av brandfarliga gaser och vätskor på försäljningsställen

Eftersom dessa föreskrifter förutom brandfarlig gas också handlar om brandfarlig vätska är målsättningen att även nya föreskrifter om hantering av brandfarlig vätska ska träda i kraft samtidigt, eller så snart som möjligt efter 1 januari 2018.

I övrigt har MSB inte kunnat identifiera något särskilt att ta hänsyn till med avseende på tidpunkt för ikraftträdande.

Enligt en övergångsbestämmelse gäller vissa krav för rörledningar endast rörledningar som tas i bruk efter föreskrifternas ikraftträdande. Kraven är de om fyllningsmaterial, inmätning och genomföring genom vägg in i byggnad.

MSB avser ge ut en handbok om hantering av brandfarlig gas i yrkesmässig verksamhet i samband med att föreskrifterna börjar gälla. Handbokens syfte är att förtydliga vad kraven innebär och ge förslag på hur de kan uppfyllas. Det blir också viktigt att informera om att nya föreskrifter och handbok kommer genom olika kanaler, t.ex. hemsida, nyhetsbrev och via branschorganisationer. Skriften Gasol för hem och fritid används för att sprida information om kraven till privatpersoner.

MSB har redan haft ett seminarium för att informera om de kommande föreskrifterna. Ytterligare informationsinsatser kommer att ske genom olika

^a Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535/ av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (kodifiering).

informationskanaler som genom MSB:s tidning Tjugofyra7, MSB:s hemsida, nyhetsbrev samt vid deltagande på konferenser.

B. Kommuner

- Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.
- Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.

Beskrivning av effekter för kommuner

Eftersom kommunerna utövar tillsyn och är tillståndsmyndighet enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor får de nu ett nytt regelverk att basera sin tillsyn och tillståndshantering på. Tillsammans med handboken bör dock föreskrifterna ge kommunerna ett bättre verktyg för detta än vad de tidigare föreskrifterna med tillhörande allmänna råd har gjort. Eventuella ekonomiska konsekvenser bedöms dock vara av marginell storlek.

C. Företag

- Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
- Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Statistik på exakt hur många verksamheter som hanterar brandfarlig gas finns inte. Även om många av dessa verksamheter är tillståndspliktiga så saknas samlad statistik kring detta. Dessutom finns många verksamheter som hanterar brandfarlig gas under tillståndspliktig mängd.

I tabell 1 nedan följer en grov uppskattning av antalet verksamheter. Som utgångspunkt för sammanställningen har standard för svensk näringslivsindelning 2007 (SNI 2007) använts. 51 näringsgrenar där hantering av brandfarlig gas förväntas förekomma i beaktansvärd omfattning har valts ut (se bilaga 1). I flera fall har uppgifter om antal i stället hämtats in från internet eller branschorganisationer. Det har dock inte varit möjligt i alla fall, eftersom detta rör sig om mycket skilda verksamheter. I tabellen har näringsgrenarna grupperats i nio kategorier för att ge en bättre överblick.

För de kategorier där uppgift saknats har statistik från SCB använts som underlag. Respektive antal har då multiplicerats med en faktor 0,8 för att i någon mån kompensera för att inte alla verksamheter inom varje kategori faktiskt hanterar

brandfarlig gas. Inom bygg- och anläggning har i stället faktorn 0,1 använts, eftersom många hantverkare som inte hanterar brandfarlig gas ryms inom denna kategori. Detta redovisas närmare i bilaga 1.

Totalt kategorier	
Bagerier och mjölprodukter	20
Kemiindustri (papper, petroleum, kemikalier, läkemedel m.m.)	475
Material- och tillverkningsindustri (gummi, plast, glas, metall m.m.)	11254
Kraft och värme	273
Avfallshantering (reningsverk, återvinning, deponier)	861
Bygg- och anläggning	10056
Service (butik, verkstad, drivmedel, buss)	15755
Restauranger (även catering, centralkök)	20546
Utbildningsinstitutioner (grundskola, gymnasium, högskola m.m.)	6756
Totalt	65996

Tabell 1

SCB har inte statistik där antalet små och medelstora företag framgår. Däremot går det att söka på antalet anställda från 0-199 personer (gränsen för små och medelstora företag går vid 249, enligt EU:s definition). Att jämföra detta antal med det totala antalet företag ger en skillnad på endast ca en halv procent. Siffrorna i tabell 1 ger därför en god approximation över antalet små och medelstora företag som påverkas. Det innebär alltså att de allra flesta företagen som berörs är att betrakta som små eller medelstora. Runt ett par hundra av företagen antas vara större.

Nedan beskrivs kortfattat de nio kategorierna och vilka verksamheter de innefattar.

Bagerier och mjölprodukter

Gasol eller naturgas används av vissa bagerier till att värma ugnarna. Gasol lagras i cistern medan naturgas kommer från distributionsnät.

Kemiindustri

Brandfarlig gas används främst för förbränning inom pappers- och massaindustrin, läkemedelsindustrin med mera, och även i vissa fall i kemiska processer som plasttillverkning. Gasen förs genom rörledningar antingen från cisterner eller distributionsnät. Här ingår även framställning av gas t.ex. i raffinaderier.

Material- och tillverkningsindustri

Brandfarlig gas används för att smälta järn i järn- och stålindustrin, och även vid bearbetning av andra material som plast, gummi, glas, lergods och liknande. Då levereras gasol i cisterner eller naturgas från distributionsnät.

Gas används också i skär- eller svetsutrustning. Då levereras gasen vanligen i gasflaskor eller gasflaskpaket.

Kraft och värme

Gas förbränns i gasmotorer, turbiner eller pannor för att producera kraft eller värme. Gasen kan komma från cistern eller distributionsnät.

Avfallshantering

På deponier och reningsverk produceras biogas genom mikrobiell nedbrytning av organiskt material. Gasen används då till förbränning inom den egna anläggningen, distribution till annan förbrukare, för uppgradering till fordonsgas eller för injicering i naturgasnätet.

På återvinningscentraler förekommer viss hantering av lösa behållare, främst använda aerosolbehållare.

Bygg och anläggning

Exempel på användning av brandfarlig gas är svetsaggregat, gasolvärmare vid takläggning och asfaltmaskiner. Här används oftast gasflaskor och slangar, sällan rörledningar.

Service

I butiker säljs behållare innehållande brandfarlig gas som drivgas, t.ex. hårspray, färg och andra aerosolbehållare. Gasolflaskor säljs till campingutrustning, gasolgrillar, engångsbehållare för handbrännare och liknande.

I verkstäder används gasol och acetylen till svetsutrustning. Gasol används som köldmedium till luftkonditionering i fordon, då från lösa behållare.

Med service avses även tankstationer, främst för metangas men även LNG och motorgas (gasol), till personbilar, bussar och lastbilar.

Restauranger

Gasol och även naturgas används till gasspisar inom restaurangbranschen. För gasol används gasflaskor, vanligtvis på byggnadens utsida, med rörledningar till gasspisar. För naturgas (metan) kommer gasen från ett distributionsnät via rörledning.

Utbildningsinstitutioner

Här ingår utbildning på flera nivåer. I grundskolor används gasol till bunsenbrännare liksom på universitetslaboratorium där även vätgas kan förekomma till viss laboratorieutrustning. I de flesta fall används gasflaskor, ibland rörledningar, ibland endast slangledningar.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

För att uppfylla kraven i föreskrifterna kan man behöva dokumentera hur de uppfyllts för att kunna visa i en tillståndsprocess eller vid tillsyn. Detta gäller

oavsett vilken typ av verksamhet man bedriver. Tidsåtgången varierar kraftigt beroende på verksamhetens komplexitet.

Uppskattningsvis ligger arbetsinsatsen på mellan 1 timme och 2 arbetsdagar. Även timkostnaden varierar eftersom verksamheter i vissa fall tar fram dokumentationen som behövs i egen regi, medan andra anlitar konsulter. I det första fallet uppskattas timkostnaden till 500 kr per timme, i det andra till 1000 kr per timme. Detta ger en kostnad som varierar mellan totalt 500 och 16 000 kr. Troligtvis ligger merparten av företagen i det lägre spannet. Denna kostnad antas inte skilja sig jämfört mot kostnader beroende på tidigare gällande lagstiftning.

Dessutom ställs specifika dokumentationskrav på inmätning av rörledningar i mark. Detta kommenteras i avsnitt C under rubriken *Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen*.

Dokumentationen kan behöva uppdateras om verksamheten förändras, men någon reglerad frekvens med avseende på uppdatering av dokumentation finns inte.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Vissa av de krav som är nya uppfylls i stor utsträckning redan idag genom att branschavisningar, vägledning eller praxis följs. I den mån något företag inte skulle göra det leder den nya regleringen till mer konkurrensneutrala förhållanden, när samtliga har samma regler att följa. I praktiken bedöms regleringen få mycket liten eller ingen påverkan på företagets konkurrensförhållanden.

Ett exempel är den skyldighet som åläggs den som distribuerar gas till annan att försäkra sig om att mottagarens anläggning är säker (2 kap. 5 §). Detta är ett system som används och fungerar redan genom Energigasnormerna (EGN 2017). Det är uppskattningsvis endast ett fåtal företag som inte redan följer detta.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

MSB har under framtagandet av denna konsekvensutredning även utrett påverkan i andra avseenden, men inte kunnat identifiera några sådana.

En fördel för företagen är att MSB ger ut en handbok riktad till yrkesmässig verksamhet som förklarar reglerna, till viss del även tillsammans med krav i Arbetsmiljöverkets föreskrifter för att ge en helhetsbild över vilka krav som gäller vid hantering av brandfarlig gas. I handboken kommer det också att finnas exempel på hur vissa av kraven kan uppfyllas (utan att utesluta andra lösningar).

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

MSB har i arbetet med dessa föreskrifter i första hand anpassat reglerna utifrån de risker som finns med hantering av brandfarlig gas. Möjlighet och behov av att anpassa reglerna för just små företags förutsättningar har övervägts. Det är dock viktigt att poängtera att syftet är att skydda mot brand och explosion, och det är minst lika viktigt för små såväl som för stora företag.

Mindre företag som hanterar brandfarlig gas hanterar ofta mindre mängder. Förutsättningarna för en hantering påverkas i många fall av hur stora mängder som hanteras, vilket får till följd att små företag ofta inte behöver lika omfattande åtgärder som större företag som hanterar större mängder. Detta regleras dock inte i dessa föreskrifter, utan det framgår i MSB:s handböcker och annan vägledning att mindre mängder brandfarlig gas kan hanteras med mindre restriktioner än större.

MSB tar i sin vägledning och information i form av informationsblad, handböcker och information på hemsida särskilt hänsyn till behovet av att vägledning riktas till små och medelstora företag.

Det är viktigt att nämna i sammanhanget att riskerna på små företag inte behöver vara mindre, inte ens för de som hanterar mindre mängder. I somliga fall kan det rentav vara det motsatta: Ett mindre företag har inte alltid möjlighet att ha samma beredskap, kompetens och organisation som ett större företag i de fall en olycka inträffar.

D. Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

MSB har haft ett seminarium den 23 februari där representanter från gasbranschen och räddningstjänster (som ofta är tillstånds- och tillsynsmyndigheter enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor) deltagit. Arbetet med föreskrifterna presenterades tillsammans med en kortfattad genomgång av innehållet. Deltagarna fick ställa frågor och kommentera. Intresset var som störst när det kom till tidplaner, ikraftträdanden och övergångsbestämmelser. Både näringsliv och kommuner ser gärna att möjligheterna till förberedelser tillgodoses.

E. Kontaktpersoner

Vid frågor angående föreskrifterna eller denna konsekvensutredning, kontakta David Gårsjö, tel 010 240 5274, david.garsjo@msb.se

Bilaga 1: Statistik

Utvalda företagskategorier enligt standard för svensk näringslivsindelning 2007 (SNI 2007).

10.7 Tillverkning av bageri- och mjölprodukter	20 ^b
17.11 Massatillverkning	19 ^c
19 Tillverkning av stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter	30 ^d
20.11 Industrigasframställning	14 ^c
20.13 Tillverkning av andra oorganiska baskemikalier	26 ^c
20.14 Tillverkning av andra organiska baskemikalier	57 ^c
20.16 Basplastframställning	33 ^c
20.17 Tillverkning av syntetiskt basgummi	2 ^c
20.3 Tillverkning av färg, lack och tryckfärg m.m.	87 ^c
20.52 Tillverkning av lim	10 ^c
20.59 Tillverkning av övriga kemiska produkter	94 ^c
21.2 Tillverkning av läkemedel	104 ^c
22.1 Tillverkning av gummivaror	150 ^c
22.2 Plastvarutillverkning	983 ^c
23.1 Glas- och glasvarutillverkning	261 ^c
23.2 Tillverkning av eldfasta produkter	24 ^c
23.3 Tillverkning av byggmaterial av lergods	17 ^c
23.4 Tillverkning av andra porslinsprodukter och keramiska produkter	705 ^c
23.5 Tillverkning av cement-, kalk- och gips	13 ^c
23.6 Tillverkning av varor av betong-, cement- och gips	259 ^c
24.1 Framställning av järn och stål samt ferrolegeringar	38 ^c
24.2 Tillverkning av rör, ledningar, ihåliga profiler och tillbehör av stål	40 ^c
24.3 Annan primärbearbetning av stål	73 ^c
24.4 Framställning av andra metaller än järn	66 ^c
24.5 Gjutning av metall	86 ^c
25.2 Tillverkning av cisterner, tankar, kar och andra behållare av metall	102 ^c
25.5 Smidning, pressning, prägling och valsning av metall; pulvermetallurgi	458 ^c
25.6 Beläggning och överdragning av metall; metallegoarbeten	5174 ^c
25.7 Tillverkning av bestick, verktyg och andra järnhandelsvaror	579 ^c
25.9 Annan metallvarutillverkning	970 ^c
29.1 Motorfordonstillverkning	122 ^c
32.1 Tillverkning av smycken, guld- och silversmedsvaror samt bijouterier	1134 ^c
35.2 Gasförsörjning; distribution av gasformiga bränslen via rörnät	80 ^b
35.3 Försörjning av värme och kyla	193 ^c
37.0 Avloppsrening	140 ^e
38.1 Insamling av avfall	228 ^c
38.21 Behandling och bortskaftande av icke-farligt avfall (deponier)	60 ^d
38.22 Behandling och bortskaftande av farligt avfall	16 ^c
38.3 Återvinning	334 ^c
39.0 Sanering, efterbehandling av jord och vatten samt annan verksamhet för föroreningsbekämpning	86 ^c
41 byggtreprenörer	2299 ^f
42 anläggningsentreprenörer	228 ^e
43 specialiserade bygg- och anläggningsentreprenörer	7529 ^e
45.201 Allmän service och reparation av motorfordon utom motorcyklar	7730 ^c
45.202 Plåt-, lack- och glasreparationer på motorfordon utom motorcyklar	1178 ^c

^b Uppgift från Sveba-Dahlén AB

^c Uppgift från SCB:s företagsdatabas. Här antas samtliga verksamheter hantera brandfarlig gas i någon omfattning.

^d Baserat på uppgift från SCB:s företagsdatabas. Uppskattat till 80 % av totala antalet verksamheter, vilket får anses vara en konservativ uppskattning.

^e Uppgift från Energigas Sverige

^f Baserat på uppgift från SCB:s företagsdatabas. Uppskattat till 10 % av totala antalet verksamheter. Här finns många hantverkare som sannolikt inte hanterar brandfarliga gaser.

45.204 Däckservice	826 ^c
47.1 Detaljhandel med brett sortiment	4566 ^c
47.3 Specialiserad detaljhandel med drivmedel (bensinstationer)	1394 ^b
49.3 Annan landtransport, passagerartrafik	60 ^d
56.1 Restaurangverksamhet	19130 ^c
56.2 Cateringverksamhet	1416 ^c
85.2 Grundskoleutbildning	4847 ^g
85.3 Gymnasial utbildning	1313 ^f
85.4 Eftergymnasial utbildning	596 ^c
Totalt	65996

^g Statistik från Skolverkets snabbfakta, från 2016.